

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Lado Jerše

Praznik ujedinjenja

V krogotoku let se obnavljajo svete obletnice naše slovenske in jugoslovanske zgodovine.

Po dolgih desetletjih trpljenja, dela in nad je zasijal prvi december kot simbol naporov skupnega svobodnega zanosa. Zdelo se nam je, da so po skupnih borbah za dom in rod odstranjene vse ovire, ki so se stavile na pot. Pa vendar ni bilo vse tako kot je izgledalo na prvi mah. Obdali so našo posest temni oblaki — medsebojni prepiri in izguba Koroške in Primorja. Solnce svobode je zatemnilo slovenski sever in jug; mi pa smo gledali, kako nam tuji delijo našo grudo. Od takrat je minulo dokaj let. Izgubljeni sinovi se niso ponižali, rasprotno, ostali so ponosni in zvesti domači zemlji; kajti naš rod onstran mej je ostal neizprosno kljub najhujšemu pritisku. Bela Soča in deroča Drava še bijeta boj za zlato svobodo in danes ni mogoče več izbrisati iz spomina čuvstev, ki nas vežejo na izgubljeno grudo.

Danes se spominjamo dneva naše zgodovine, ki je in bo ostal svetel praznik našega ujedinjenja; spominjamo se onih lepih dni, ki so nas bodrili k velikim dejanjem; obenem pa nas obdajajo temne misli ob spominu na izgubljeno posest, ki še ni deležna svobodnega razmaha. Ob velikem jubileju se spominjamo z globoko hvaležnostjo vseh nešteti borcev, ki so v dolgi dobi naših bojov največ doprinesli k zmagi naše misli, odkrivali nova obzorja in kazali novih ciljev. Med ljudstvom so živeli, se veselili in trpeli s svojim narodom, žrtvovali so za njegov

vsestranski napredek in za njegovo neodvisnost; na njihovem idealizmu se je razcvetel našnji veliki datum.

Vsi se danes veselimo visokega jubileja, kajti ujedinjenje je zlata obletnica in najpomembnejši praznik za ves slovenski narod. Prvi december pa naj bo tudi vnaprej zvezda-vodnica neomajnega optimizma za razvoj in napredek jugoslovanske skupnosti. V bodočnosti nas čaka vprav v narodnih, kulturnih, gospodarskih in socialnih problemih mnogo novih in težkih poslov. Poiskati bo treba najboljše rešitev, dovesti želje in zahteve slovenskega ljudstva do uresničenja in izboljšanja kulturnega, gospodarskega in socialnega položaja našega kmeta, delavca in vseh drugih stanov. Kot našo najvišjo dolžnost je treba smatrati neizprosno borbo proti izkoriščevanju delavca in siromaka in budno odvrati od svetišča narodove duše vse nevarnosti, ki bi pretile posebno srednjim in najnižjim slojem. Pot demokratični in državni ideji moramo utirati med nami in se postaviti na edino, pravilno stališče, t. j. izgraditev slovenske misli in donos naših najboljših sadov jugoslovanski skupnosti; le v medsebojnem spoznavanju, razumevanju in konsolidaciji notranjih razmer vidimo bodočnost Slovencev v Jugoslaviji.

Da bi slovenski narod tudi v bodoče enako dosledno in srečno gojil, gradil svojo kulturo in svojo vzvišeno misijo v Jugoslaviji uspešno vršil, je naša iskrena želja ob velikem jubileju in prazniku jugoslovanske državne ideje.

Minister Ivan Pucelj našim izseljencem

Posledice sedanje svetovne gospodarske krize najtežje občutijo izseljenci. Odšli so v tujino, ker jim domovina ni mogla dati kruha. Zapustili so svoje rodbe in se še zadolžili za pot zato, da se zdaj mnogi v še brezupnejših razmerah razočarani vračajo.

Resnično, izseliti se, pomeni trpeti. Trpeti že od trenutka ločitve od svojih ljubih in dragih, od svojega rojstnega kraja. Toda tudi pozneje, čeprav mu se mogoče izpolnijo vse njegove nade, se izseljenec v tujini vedno čuti kot drevo, ki ga je izruval vihar.

Najtežje in najbolj grenko je življenje izseljenca, to sem tudi sam izkusil. Večina naših izseljencev — 90% — je kmetijskega stanu. Revščina, oderuhi in agenti so jih pognali v tujino, odšli so neuki in na slepo srečo, ne poznavajoč niti jezika dežele, v katero so se izselili. Povsod jih nahajamo, od zasneženih zlatokopov Alaske do puščav soliterne pampe, globoko pod zemljo v mračnih rudnikih in ob razbeljenih pečeh orjaških topilnic. Povsod se vztrajno in hrabro

bore za obstanek — strahopetneži se ne izseljujejo — zanašajoč se samo na svoje mišice in svoj pogum, ker v daljnem svetu nimajo nikogar, ki bi jih varoval in jim svetoval.

In vendar mora biti domovina zelo hvaležna temu neukemu, samemu sebi prepuščenemu, goljufanemu in izkoriščevanemu izseljencu, ki je s svojimi od ust pritriganimi prihranki podpiral svojo rodbo, doma večinioma v pasivnih krajih in tako državi zelo olajšal breme za vzdrževanje in povzdigo teh krajev.

Izseljenci so pošiljali domov letno blizu milijarde dinarjev in s tem pomagali utrditi vrednost našega denarja.

Za časa vojske za osvobojenje in združenje so zapustili tisoči naših izseljencev svoje varne in dobro plačane službe ter brez premisleka žrtvovali domovini svojo kri.

Spomnimo se danes naših izseljencev, raztresenih po širnem svetu in praznujmo današnji dan kot dan hvaležnosti izseljencem, ki naj vedo, da jih domovina nikdar ne bo pozabila,

Volilni zakon

Minister g. Zivojin Lazić je predložil Narodni skupščini predlog zakona o izpremembah in dopolnitvah društvenega in zborovalnega zakona ter predlog zakona o izpremembi volilnega reda za volitve narodnih poslancev.

Oba zakonska načrta spadata v okvir onih ukrepov, ki predstavljajo povratek v normalne politične razmere. Glavno njuno obeležje je v tem, da omogočata tudi manjšim političnim skupinam ustanovitev političnih strank in aktivno sodelovanje v parlamentarnem in strankarsko-političnem življenju.

Število poslancev

Na vsak srez odpade načelno po en poslanec, tako da se voli v Dravski banovini 25, v Savski, 69 v Vrbaski 20, v Primorski 21, v Drinski 37, v Zetski 32, v Dunavski 50, v Moravski 40, v Vardarski 44 poslancev. Razen tega volijo sedeži banovin, ki imajo nad 50.000 do 100.000 prebivalcev, po 1 poslanca, oni nad 100.000 prebivalcev pa po dva poslance; upravno področje Beograda, Zemuna in Pančeva voli tri poslance. K temu pride še toliko poslancev, kolikor je nosilcev državnih list, ki so dobile nad 50.000 glasov.

Volilna pravica

Volilne pravice nimajo: 1. kdor je bil z izvršno obsodbo obsojen na robijo, zatočenje ali na strogi zapor, dokler se mu ne povrnejo častne pravice, 2. kdor je bil z izvršno obsodbo obsojen na izgubo častnih pravic, za čas, dokler traja ta kazen, 3. kdor je pod stečajem, 4. kdor je pod skrbstvom, 5. kdor je bil z izvršno obsodbo obsojen na izgubo volilne pravice zaradi volilnih prestopkov.

Poslanski mandat izgubi: 1. kdor je izgubil volilno pravico, 2. kdor je v času trajanja svojega poslanskega mandata bil sprejet v državno službo, 3. kdor v času poslanskega mandata dela z državo dobavne ali podjetniške posle.

Kandidatne liste

Najkasneje 15 dni (do sedaj 25 dni) pred volitvami se morajo predložiti državne kandidatne liste kasacijskemu sodišču v Beogradu v potrditev.

Lista mora obsegati volilca ter kandidate in namestnike za vse volilne enote, končno tudi predstavnike liste za volilne odbore.

Nove in važne pa so naslednje določbe: Dva administrativna sreza se morata spojiti v eno volilno enoto, ako je število prebivalcev manjše od 50.000, in samo v mejah iste banovine. Listo predloži najmanj po 30 delegatov iz vsake volilne enote od polovice skupnega števila administrativnih srezov v državi in tako, da so te volilne enote na ozemlju vsaj dveh tretjin banovin.

Vsaka državna kandidatna lista mora imeti najmanj enega kandidata v vsaki volilni enoti, odnosno dva ali tri, kjer se voli več poslancev. Vsak kandidat mora imeti namestnika. V isti

volilni enoti more imeti vsaka državna lista tudi več sreskih kandidatov. Vsak kandidat pa sme kandidirati največ v dveh volilnih enotah (dosedaj le v enem srezu), seveda pa vedno na isti državni listi. Isto velja za namestnike. Tudi kandidat je lahko namestnik v drugem srezu.

Dodelitev mandatov

Na osnovi rezultata volitev ugotovi glavni volilni odbor najprej, katera izmed državnih kandidatnih list je dobila največje število glasov (relativno večino). Glavni volilni odbor bo potrdil za poslance nosilce vseh onih državnih kandidatnih list, ki so dobile nad 50.000 glasov v vsej državi. Državna kandidatna lista, ki je dobila največje število glasov v vsej državi, dobi tri petine (dosedaj dve tretjini) skupnega števila narodnih poslancev. Te tri petine se razdele po banovinah sorazmerno po številu poslancev, ki pripada vsaki banovini, tako da dobi Drav-

ska 16, Savska 43, Vrbaska 12, Primorska 13, Drinska 23, Zetska 19, Dunavska 31, Moravska 24 in Vardarska 27 mandatov. Mandati se v banovinah razdele po vrsti na one srezne, ki so dobili za dotično listo največje število glasov. Glavni volilni odbor bo proglasil za narodne poslance one sreske kandidate, ki so med vsemi kandidati tega sreza, vezani za to listo, dobili največ glasov.

Število mandatov, ki preostane po odbitku treh petin, dodeljenih najmočnejši državni listi, razdeli glavni volilni odbor na naslednji način:

Ako je skupno število glasov, ki so jih dobile vse ostale državne kandidatne liste, manjše od števila glasov najmočnejše državne kandidatne liste, potem se ta ostanek deli med vse državne kandidatne liste, torej tudi one, ki je že dobila tri petine mandatov, in to po banovinah v razmerju s številom glasov, ki so ga v dotični banovini prejeli posamezne liste.

Snovanje novih političnih strank

Zakon o društvih in zborovanjih se spremeni v onih določbah, ki se nanašajo na snovanje političnih strank. Spremembe so naslednje:

Ako se namerava osnovati politična stranka, mora najmanj 100 osnovevalcev predložiti program in pravila stranke z lastnoročno podpisano izjavo notranjemu ministru. Podpisniki te izjave (ustanovitelji) morajo biti navedeni s točnim imenom, z označbo poklica in kraja stalnega bivališča. Odlok, s katerim se dovoli ali pa ne dovoli osnovanje politične stranke, mora izdati notranji minister v roku meseca dni po sprejemu prijave (do sedaj tega roka ni bilo). Odlok notranjega ministra je končno veljaven in zoper njega ni pravnega leka. Odlok notranjega ministra se mora dostaviti enemu izmed podpisnikov prijave proti pismenemu potrdilu v roku 10 dni od dneva, ko je bil izdan. Odlok, s

katerim se dopušča osnovanje politične stranke, se objavi v roku desetih dni v Službenih novinah. Ko so podpisniki prijave sprejeli odlok, s katerim se odobrava osnovanje stranke, lahko začnejo nabirati člane in ustanavljati organizacijo.

Organiziranje politične stranke se mora izvršiti tako, da mora imeti stranka organizacijo z najmanj 30 člani v polovici skupnega števila srezov v državi in v najmanj dveh tretjinah vseh banovin.

Po končani organizaciji politične stranke so osnovevalci dolžni predložiti notranjemu ministru dokaze, da je stranka organizirana po določbah prejšnjega člena. Po predložitvi te prijave izda notranje ministrstvo v roku meseca dni (dosedaj dva meseca) končni odlok, ali dovoli, da dotična politična stranka obstoja in deluje.

Za znižanje obrestne mere

Glasilu Zveze slovenskih zadrug »Zadružni vestnik« prinaša zanimiv uvodni članek svojega ravnatelja Frana Trčka, iz katerega posnemamo:

Obresti za kredit igrajo v sedanji krizi največjo vlogo, saj bistveno vplivajo na donosnost proizvodnje. Visoke obresti najbolj čutijo produkcijski obrati in med njimi posebno zadolženi kmetje, kajti obresti so pogosto najdražji proizvodni činitelj. Visoke obresti pa ne povzročajo samo nerentabilnosti proizvodnje, temveč so tudi nesocialne, za upnika samega škodljive. Kolikor bolj postaja dolжник pasiven zaradi previsokih obresti, toliko bolj je ogrožen kredit sam, po starem načelu: visoka varnost — nizke obresti. Pameten vlagatelj in rentnik bo raje zahteval popolno varnost za vlogo ali kredit, kakor pa visoke obresti. Končno je prav s pocenitvijo kredita najlažje dosegljivo znižanje produkcijskih stroškov, zakaj pri delavskih in drugih izdatkih ne moremo pod gotovo najnižjo mejo. Znižanje obrestne mere je torej eden glavnih pogojev, da se zaustavi propadanje kmetijstva, industrije, obrti in trgovine.

Zakon o naravni tvorbi cen gotovo precej velja. Če pa pogledamo, zakaj primanjkuje pri nas denarja, tedaj vidimo, da ga dejansko ne primanjkuje, temveč da se je le poskril in da je pobegnil. Poklicati ga je treba le nazaj v službo gospodarstva, pa ga bo hitro dovolj in še preveč in potem bo njegova cena, to je obrestna mera takoj tudi sama zdrknila navzdol. Ta naravni proces, do katerega bo gotovo prišlo, pa je treba le pospešiti. Pri tem nas ne sme motiti okolnost, da se vrednostni papirji pri današnjih tečajih zelo visoko obrestujejo. Čim se bodo razmere obrnile na bolje, se bodo tudi tečaji vrednostnih papirjev naglo dvignili in s tem bo ni-

hovo obrestovanje padlo. Bivši predsednik nemške državne banke dr. Schacht pravi, da določanje obrestne mere prav tako ne moremo prepustiti svobodnemu sporazumu trga, kakor ni mogoče, da se delavske mezde določajo po povpraševanju in ponudbi. Nikakega opravičila ni, da bi ostala obrestna mera za kapital nekaka nedotakljiva svetinja.

Oni, ki menijo, da bo denar zbežal, če mu ne bomo nudili dovolj visoke nagrade v obliki obresti, pozabijo, da ljudje večinoma ne štedijo zaradi obresti in se zlasti danes ne vprašajo, kdo višje obrestuje, temveč, kje je denar najbolj varen, saj ravno »nogavice« ne nudijo nikakih obresti in vendar je danes tam tezavriranega mnogo denarja.

Znižanje obrestne mere, ki je kakor rečeno ena najnujnejših gospodarsko-socialnih potreb, pa je v gotovi meri izvedljivo brez vsakih škodljivih posledic, kakor to vidimo v drugih državah, kjer so letos obrestno mero že znatno potisnili navzdol. Obrestna mera za hranilne vloge znaša danes:

v Švici	0,5% do 2%
v Franciji	2,75% do 3,25%
v Nemčiji	3% do 4%
v Italiji	3% do 4%
v Avstriji	3,5% do 4,5%
v Češkoslovaški	3,75% do 4,25%

Za kredite je v teh državah obrestna mera za 1 do 4 odstotke višja kakor za vloge, kar je pač odvisno od vrste kreditov in od vrste denarnega zavoda. Za kredite na zemljišča in hiše je nižja, za bolj riskantno trgovino in industrijo pa višja.

Pri nas v Dravski banovini se danes plačuje za vloge 5 do 7 odst.; za kredite pri zadrugah na deželi 6 do 7 odst., v mestih in trgih 7 do 11

odst., pri bankah pa 10 do 14 odstotkov. V ostalih banovinah plačujejo za vloge 5 do 10 odst., za kredite pa 12 do 24 odst. in tudi še več. Javnim denarnim zavodom pri nas ne moremo priznati posebne socialnosti, saj nudijo zelo visoke obresti za vloge, kreditov pa tudi ne dajejo ceneje, nego naše podeželske posojilnice.

Prostovoljnega znižanja obrestne mere ne moremo pričakovati vse dotlej, dokler bo vladalo pomanjkanje gotovine. Zadostna likvidnost denarnega trga pa ne nastopi na »lastno pobudo«, dokler ne bo popustila kriza. Tudi nam ne preostaja nič drugega, ko da poseže vmes oblastvo, ki naj pomaga denarništvu, da bo sklenilo sporazum glede primerne znižanja obrestne mere. Tudi poskriti denar lahko pomaga država spraviti v blagajne denarnih zavodov, to je v hitrejši obtok. Če uspeva intervencija oblastev pri določanju mezd, najemnin, cen, itd. bo uspela tudi glede obrestne mere. Sicer je pa v novem načrtu zakona o zaščiti kmeta že predvideno, da poskrbi država tudi za to, da se obrestna mera primerno zniža. Z znižanjem obrestne mere bi bilo tudi najugodnejše rešeno vprašanje razdolžitve kmetijstva, saj so prav visoke obresti največje breme zadolženega kmetovalca. Če upoštevamo neracionalnost našega gospodarstva in našo revščino na mobilnem kapitalu, tedaj se bomo morali za enkrat zadovoljiti, če dosežemo znižanje obrestne mere za nevezane vloge na 4 odst., za vezane pa na 5 odst., pri kreditih pa za kmetijske na 6—7 odst., za ostale pa vsaj na 8—10 odstotkov.

Županska zveza in novi občinski zakon

Županska zveza je sklicala kot predstavnik zastopnikov vseh občin v naši banovini v soboto dopoldne v posvetovalnici ljubljanskega magistrata sejo širšega odbora, da prouči zakonski načrt.

Seji je predsedoval predsednik Zveze šentiviški župan g. Babnik, o predlogu samem pa je poročal tajnik Zveze g. dr. Fux.

Predsednik je pozdravil vse navzoče, posebej še senatorje in poslance, nakar je tajnik dr. Fux izčrpno poročal o stališču županske zveze glede zakona o občinah. Županska zveza stremi za tem, naj zakon pred vsem zaščiti in zavaruje samoupravo občin. Bodočnost in napredek občin sta pred vsem odvisna od tega, kako in v kakšnem obsegu bo novi zakon uvedel načelo samouprave. Ne sme biti beseda samouprava le prazen zvok, temveč mora imeti dejansko in globoko zajeto vsebino. Vse občine žele, da se uvede kar najširša samouprava, tako da občina ne bo le temeljna upravna volilna edinica, temveč življenjska združitev, ki bo spajala svoje člane in jim dajala pravice v gospodarsko-socialnem in prosvetnem oziru.

»Pogrešno bi bilo,« je naglasil dr. Fux, »ako bi pri presoji novega zakona bila odločilna ona merila, ki jih je izzvalo sedanje nenormalno stanje in ki so povzročala, da so prestopila državna nadzorstvena oblastva meje rednega zakonitega nadzorstva ter postavila občine v denarnih zadevah pod nekakšno skrbstvo. Treba je imeti vedno na umu, da se takšni zakoni, kakršen je zakon o občinah, ne izdajajo le za eno ali dve leti, temveč za dolga desetletja. Občina je osnovna celica vse države, ona ji daje najkrepkejšo življenjske sokove. Prav tako pa izpodjeda bolezni te stanice moč in zdravje vse države. Blagor države zahteva, da se občine ojačijo, da dobe poveljne pogoje, široko in trdno podlago za čim večjo delavnost ter nemoten razvoj in napredek na vseh področjih javnega življenja. Te pogoje pa more nuditi le prava, dejanska in neokrnjena samouprava, ki je osvobodjena pretiranega jerojstva državnih oblastev. Ta bi morala nadzorstvo omejiti le na to, da se delo občin vrši v mejah zakonov in da ni škodljivo splošnim državnim interesom. Kar je ustava za vso državo, to mora biti občinski zakon za občine.«

Kmetijska družba ni več v nevarnosti

V »Slovenec« z dne 23. novembra t. l. je gospod »nik« objavil članek pod naslovom »Kmetijska družba v nevarnosti«. G. pisec članka pobija predlog, ki ga je konec oktobra naslovil podpredsednik družbe na glavni odbor družbe. Predlog se v bistvu glasi:

Kmetijska družba je sedaj društvo v smislu društvenega zakona iz leta 1867, odnosno iz leta 1931. Vzrok, da je družba kot gospodarska organizacija ustanovljena na podlagi društvenega zakona, je predvsem ta, da je obstajala prej, nego so stopili v veljavo zakoni o gospodarskih združenjih (zadružni zakon).

Gospodarsko združenje, kakršno je Kmetijska družba, sploh ne bi smelo biti osnovano na podlagi društvenega zakona, saj temu zakonu ne manjkajo samo predpisi o gospodarjenju, računovodstvu in gospodarski kontroli, temveč je društveni zakon za tako združenje naravnost škodljiv, ker ga podreja političnim oblastvom. In podrediti gospodarsko združenje političnemu vplivu pomeni zlasti v današnjih razmerah prav toliko, kakor sezidati hišo na pesku. V ostalem nam to najbolj jasno potrjuje dosedanja pestra in po svetovni vojni tudi žalostna zgodovina te nekdanje ugledne organizacije.

Na drugi strani nam prav dosednji razvoj slovenskega zadružništva dokazuje, koliko bolj je primeren za gospodarska združenja zadružni zakon. Prednosti zadružnega zakona so predvsem te-le:

1. Zadruga so podrejene sodnim oblastvom, ki nikoli ne posegajo v delovanje zaradi političnih vzrokov. Zato tudi še niso doživljale usode Kmetijske družbe.

2. Zadruga imajo stalno članstvo, dočim se pri družbi menjava z vsakim letom. Stalno članstvo pa je predpogoj za stabilnost in kontinuiteto poslovanja. Brez tega ni uspešnega gospodarstva. Vsaj teoretično je družba vsako leto 31. decembra ob polnoči brez gospodarja, lahko pa bi nastopilo to dejstvo tudi praktično, če bi se ne prijavili v novem letu člani na novo. Prav nova prijava članov vsako leto pomeni, da družba menja gospodarja. Poleg razloga pod točko 1. je tudi nestalnost članstva vzrok, da družba ne pride do mirnega in uspešnega delovanja.

3. Tudi glede knjigovodstva, objavljanja in potrjevanja letnih računov ter oblastvene revizije dokazuje zadružni zakon veliko prednost, saj so prav avtorizirani in kvalificirani revizorji ne samo pokazali večini zadrug pravo in uspešno življensko pot, temveč so tudi do 99 odst. onemogočili zlorabe in nerednosti v zadružništvu.

Ako torej hočemo, da se bo Kmetijska družba kot gospodarsko združenje mirno in uspešno udeleževala v bodoče, jo moramo predvsem rešiti Damoklejevega meča v obliki društvenega zakona in ji dati trdno osnovo v obliki zadružnega zakona.

Glede na morebitne pomisleke je treba pribiti, da ta sprememba ne bi imela prav nikakih slabih in senčnih strani. Saj bi družba lahko obdržala tudi kot zadruga svoje dosedanje ime, dosednji delokrog, dosedanje podružnice in dosedanje članstvo. Edino novo bi bilo v njeni notranji organizaciji to, da bi člani ne pristopali vsako leto, temveč enkrat za vselej. V ta namen bi pač morali podpisati pristopnice in vplačati primeren delež, ki bi bil lahko neznaten, saj ima družba lepo premoženje.

Edini pomislek bi mogla tvoriti tradicija, prav za prav konservativnost članstva, ki ne sprejme rado novotarij, ko se je enkrat privadilo na staro. Vendar sem prepričan, da bi se s primernim pojasnilom članstvu dalo odstraniti tudi to, odnosno da bi se vsaj velika večina zavednejšega sedanjega članstva brez težav dala pridobiti za preosnovanje družbe v zadrugo.

Zaradi gotovosti, da bi v ta namen sklicani občni zbor gladko uspel, bi kazalo obvestiti v ta namen vse družbine podružnice ali delegate s prošnjo, da povedo svoje mnenje, odnosno, da med svojim članstvom ustvarijo razpoloženje za nameravano reorganizacijo.

Tako se glasi v uvodu omenjeni predlog, ki ga pobija članek v »Slovenec«. Pisec članka pravi, da je po »nespretnosti in ne previdnosti tajništva« (K. D.) ta predlog pre-

zgodaj prišel na dan in da ga »nameravajo v naglici izvesti gotovi gospodje pri Kmetijski družbi«. Iz predloga samega pa je razvidno, in zato za vsakega pošteno mislečega človeka tudi jasno, da se namerava stvar celo bolj javno in demokratično obravnavati, kakor je to običajno in kakor je predpisano s pravili. Tako po zakonu kakor tudi po pravilih bi namreč zado-stovalo, da bi se brez predhodnega anketiranja sklical občni zbor in se mu stvar predložila v odločitev.

To neutemeljeno piščevo tolmačenje postane razumljivo šele, ko čitamo, da je Kmetijska družba »last vsega slovenskega naroda«, zato da ima le ves slovenski narod pravico odločati o njeni usodi. Najbrže pisec ni član družbe, odnosno mu je že znano, da ogromna večina njenih članov odklanja njegovo stališče. Ako tudi on konsultira članstvo, bo zvedel, čigava je družba in kaj pričakujejo člani od nje, zakaj samo člani so upravičeni odločati o njeni usodi, to tako po naravnem kakor tudi po pozitivnem pravu. Saj je vendar privatno-pravna organizacija in velja zanjo društveni zakon.

V nadaljnjih izvajanjih pa g. pisec enostavno odreja sedanjemu vodstvu družbe pravico do kakršnihkoli ukrepov, češ da je bilo izvoljeno na nepravilen, protizakonit in brezobziren način. Brezobzirnosti sploh ne utemeljuje, glede nepravilnosti in protizakonitosti pa pravi, da je bilo sprejetih v družbo 1500 nepravilnih članov, ki da so volili okoli 40 delegatov, kateri delegati da so »odločilno spremenili razmerje glasov in potvorili izraz resnične volje članstva«.

Dasi bi bil ta argument od vseh najjačji, če bi bil resničen, je ravno ž njim pisec najbolj jasno pokazal, kako neobjektiven je prav on sam. Dotičnih 40 delegatov ni moglo prav nič vplivati na rezultat izvolitve sedanjega družbenega vodstva, saj je od prisotnih 288 delegatov glasovalo za sedanjo upravo celih 218. Če od teh glasov odštejemo še »spornih« 40, tedaj bi znašala večina še vedno 178 glasov ali skoraj dve tretjini.

Še manj pa drži ta razlog, če upoštevamo, da je člani sprejemala prejšnja uprava in da je sedanja uprava na pritožbo »zastopnikov večine slovenskega kmetac« (ki se mimogrede povedano, niso pritožili v zakonitem roku, temveč šele, ko je sedanja uprava pričela z energičnim odstranjevanjem škode, ki je nastala družbi pred njenim nastopom) preiskala spornost imenovanih 40 delegatov in ugotovila, da niso sporni. Zato je tudi pristojno oblastvo pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno.

Dokaz protizakonitosti in nepravilnosti, še bolj pa dokaz o nelegitimnosti sedanje uprave se je piscu torej popolnoma ponesrečil.

Dalje pravi g. pisec, da z reorganizacijo ne bi bila dosežena depolitizacija družbe, češ da jo je prav struja, ki jo danes zopet zahteva, takoj pokopala, čim jo je menda bivši ban dosegel. Zato je treba povedati, da so obstojali zelo tehtni stvarni razlogi za spremembe v upravi družbe.

Kljub jasnim določbam pravil, da se mora vršiti občni zbor vsako leto do konca maja, prejšnja uprava niti leta 1930, niti 1931 niti 1932, torej čela tri leta ni sklicala občnega zbora. Zato ga je letos na poziv pristojnega nadzornega oblastva sklical predsednik sam, zakaj »zastopniki večine slovenskega kmetac« (tako imenuje pisec nekatere bivše odbornike) so se temu protivili. Občni zbor je seveda tako »zastopnike večine« odslovil iz uprave. Strokovna revizija je pa pokazala še neki drugi vzrok, ki tudi piscu najbrže ne bo prav prijeten. Družba je od druge ustanovitve l. 1929, pa do konca l. 1931 utrpela 846.000 Din izgube! Še pet let takega gospodarstva, pa bi bila Kmetijska družba ob vse premoženje. Če povemo še, da je sedanja uprava z energičnimi ukrepi dosegla zopet bilančno ravnotežje družbinega gospodarstva, tedaj vidimo, da Kmetijska družba ni več v nevarnosti, pač pa je bila, dokler so sedeli v njeni upravi »zastopniki večine«.

Nadalje piše »Slovenec« člankar, da misel glede preosnove družbe v zadrugo sama na sebi ni slaba, ker da gotovo nihče ne more zanikati, da bi bilo v interesu kmeta, da se vsa zamenjava zanj vrši potom zadružništva. Vendar jo v konkretnem primeru zanika, češ da sedanji čas gospodarske razrvanosti in trgovske nesigurno-

sti ni primeren za take eksperimente; dalje, da je treba družbo rezervirati za preosnovo v kmetijsko zbornico; potem da je Hrvatsko in slavonsko društvo propadlo, ko se je preosnovalo v zadrugo, in končno, da zahteva vodstvo zadruga, ki imajo smisel za socialno dobro in so prevzeti duha skupnosti.

Gospodu piscu moramo takoj priznati, da nas je s temi razlogi še manj prepričal kakor s prejšnjimi, zato se vsiljuje domneva, da mu ne gre za interese slovenskega kmeta, temveč se očividno boji, da bi se družba končno le res stabilizirala, zakaj potem njegovi tovariši pad ne bi mogli več ponavljati strankarskih naskokov, kakršnega je pomenila znana okrožnica Kmetijske Zveze (SLS) leta 1929, ki je povzročila »s pomočjo izven družbe stojišč združitve obširno agitacijo« (odlok bivšega bana od 12. XI. 1929), razbijanje občnih zborov (leta 1928 in 1929), eksoduse (leta 1929 in 1932) in zahteva, da odloča o družbi le zakonito izvoljeno zastopstvo slovenskega naroda (»Slovenec« z dne 23. XI. 1932). Prav slednje bi pomenilo najčistejšo politično intervencijo, saj so zakonito izvoljeno zastopstvo naroda vendar poslanci, ki jih kandidirajo politične stranke.

Glede mnenja, naj bi se družba spremenila v kmetijsko zbornico, je treba najprej ugotoviti, da na zakon, ki bi odredil in urejal ustanovitev kmetijske zbornice, že 14. leto čakamo. Pa tudi kadar in če bo možnost dana, ne bo kazalo žrtvovati K. d., saj je zbornica tako po svojem pravem ustroju kakor tudi po namenu bistveno drugačna, dočim potrebujejo kmetje družbo tako kot je, odnosno kot naj bo po reorganizaciji. Treba je namreč tudi vedeti, kaj članstvo od družbe zahteva in potrebuje. Čim bolj pritiska gospodarska kriza, tem pogostejši in odločnejši so pozivi članstva na vodstvo družbe, naj že vendar prične tudi z vnovčevanjem pridelkov. V ostalem so bili tozadevni predlogi stavljeni od strani članstva na vseh zadnjih občnih zboreh in tudi z velikim aplavzom sprejeti. Pa tudi dnevno in tedensko časopisje, ne izvzemši »Slovenca«, je polno zahtev v tej smeri. Kmete danes zanima v prvi vrsti, kako vzpostaviti neposredne stik s konsumentom, saj na vsakem koraku in pri vsakem pridelku vidijo, da ne dobe največkrat niti polovice one cene, ki jo plača konsument. V ostalem najbolj jasno govori proti stališču gospoda pisca rezultat ankete. Doslej se je izjavilo za reorganizacijo 91 odst. delegatov, pogojno za reorganizacijo 3 odst., proti pa samo 6 odst.

Glede prej navedenih hrvatskih zadrug je dobro znano, da so bili njihove propasti krivi slabi ravnatelji, ne pa zadružna oblika. Sicer imamo pa tudi Slovenci čez 100 gospodarskih zadrug, ki se bavijo z vsemogočimi posli in ki uspešno delujejo nekatere že 50 let, čez polovico 20 do 30 let, le nekatere manj kot 5 let. Zakaj potem te ne propadejo? Zato ker jih vodijo sposobne in skrbne uprave. Še skromno vprašanje: Ali se je Jugoslovanska tiskarna zato spremenila pred nekaterimi leti iz društva v zadrugo, da bo propadla?

Prav tako brezpredmetni so tudi ostali pomisleki gospoda pisca, če ugotovimo, da se družba že desetletja bavi z blagovnimi posli in da je tudi z vnovčevanjem že pričela, vse to pač samo v veliko korist slovenskega kmeta. Pa tudi delovati bi že zdavnaj ne mogla več v tem obsegu, če ne bi trgovala. Kje pa naj vzame sredstva za kritje režije?! Kot privatno-pravno društvo ne sme pobirati davkov, javnih podpor pa tudi ne dobiva kot zastopnica vseh slovenskih kmetov, temveč največkrat niti toliko ne kot večja zadruga.

Sedanji upravi gre torej za to, da se družbino premoženje enkrat za vselej in popolnoma varno zavaruje članstvu, t. j. 15.000 slovenskim kmetom! Enkrat je članstvo že izgubilo vse premoženje (z razpustom družbe leta 1929), drugič pa eno petino (v letih 1929—1931).

Stvar članstva in ne »gotovih gospodov« je torej, če se bo družba zavarovala pred nadaljnjimi potresi ali ne. Naj se zgodi tako ali drugače, »gospodje« ne bodo nič izgubili, pa tudi nič dobili. Pač, v najboljšem slučaju morejo izgubiti — veliko odgovornost in še več brezplačnega dela.

—ek.

Mladina

Kmetska mladina in njena zavednost

Pisatelj Ivan Cankar nam v črtici »Mater je zatajil« opisuje, kako je kmetski sin zatajil svojo mater, ki ga je prišla v mesto obiskat. Na vprašanje tovariša, ki je videl stati pred šolo staro ženo, ali ne čaka tam njegova mati, je odgovoril: »To ni moja mati!« Sram ga je bilo zelenorožatega krila, visokih škornjev, rdeče jopce in rute, dežnika in velike cule.

Neki dan sem obedoval v eni izmed ljubljanskih javnih kuhinj. Za sosedno prazno mizo je sedela stara kmetska ženica s sinom, ki je zavzel mesto na njeni desnici. Okrog mize je bilo 12 stolov. Vsi stoli so se spopolnili z novimi obedovalci, samo trije stoli levo od stare žene so ostali prazni. Ob pogledu na prizor sem se zdrznil in vzdihnil. 95% obiskovalcev te javne kuhinje je kmetsko-delavskega stanu in vsakega novodošleca je bilo sram sedeti zraven kmetske matere, ki ga je rodila.

Mnogo je takih primerov, kjer sinovi in hčere zatajujejo svoj stan in nočejo priznati, da jih je rodila mati gruda in da so odrasli na slabotnih prsih kmetsko-delavske matere, da so jih tisoč in tisočkrat božale njene žuljave, koščene, od dela izmučene roke.

Sicer imamo v zgodovini nekaj primerov, kjer se je kmet zavedel svojega stanu in rekel: »Tudi jaz sem človek, tudi meni pripadajo pravice!« Bilo je to leta 1478. v Ziljski dolini, leta 1515. na Dolenjskem in Spodnjem Štajerskem in leta 1572-73. veliki slovenski-hrvaški upor. Vsi ti izbruhi kmetske zavednosti so ostali brez uspeha in vladajoča aristokratska sodrga si je celo dovolila tragično šalo in kronala voditelja zadnjega upora Matijo Gubca z železno razbeljeno krono na Markovem trgu v Zagrebu. Šele l. 1848. je prineslo kmetu nekaj svobode, ki so se nato leto za letom množile.

Toda vseh spon preteklosti še danes ni rešen.

Tu in tam slišiš, kako gospodar preklinja svoj kmetski stan in drugi stanovi so mu ljubši, samo kmetski ne.

Polno je primerov, kjer kmet ne upa odločno nastopiti, ne pripozna samemu sebi veličine imena kmet. Zalostno je dejstvo, da ga drugi morajo poveljevat in govoriti o njegovih težkah, sam pa molči. Saj godrnja in jadikuje doma okrog hiše, se huduje na vse one, ki so krivi kmetovemu slabemu položaju. Toda, ko bi trebalo pred merodajnimi faktorji potožiti svojo bol, molči in prikimi besedam »gospoda«, ktere so le okvirno, prav nič pa vsebinsko sorodne z njegovimi željami. Ali hlapčuje že od pamtveka, zakaj ne bi še naprej. Stara navada je železna srajca.

Da je starejša kmetska generacija premalo zavedna, ni čudno. Upoštevati moramo okolico in čas v katerem je doraščala in družabne prilike, ki so vladale v dobi doraščanja. Podčrtati tudi moramo vzgojna načela, ki so vsa bila usmerjena v smeri hlapčevanja.

Zelo pa se moram čuditi velikemu številu sodobne kmetske mladine, ki je stanovsko popolnoma nezavedna, ki vedno in povsod zatajuje svoje poreklo in ga celo z raznimi priimki onečašča.

Kmetska dekleta in fantje odhajajo v mesta, pozabljajo na svojo rodno grudo, ki jih je rodila in živela. Dekletom so ljubši pristavki mestnih služkinj, deklet za vse, fantom prijaznejša imena slug, mestnih tekačev itd. Ne rečem, da ti poklici niso častni, ali da so omalovaževanja vredni, saj jih mora nekdo opravljati, ne, prikazati le hočem, da se za temi imeni skriva pravo kmetsko dekle ali fant, ki vidi v tem novem imenu nekaj lepšega, kakor v prvotnem. 70% je takih, ki bi lahko ostali doma in pomagali pri doma-

čem delu očetu in materi, ki se mnogokrat morata sama mučiti s kmetskim delom, le 30% pripada onim, ki spremenijo položaj radi življenjsko-eksistenčne potrebe.

Imamo tudi kmetsko-mladinske organizacije. Mnogi člani ne nosijo ne znaka, ne legitimacije. Zakaj? Ne zavedajo se, da je častno biti član kmetske organizacije.

Ali je res kmetski stan tako ponižen, da se ga vsak brani in da išče ne vem v kakem drugem stanu svoj boljši jaz?

Biti kmetskega stanu, biti onega stanu, ki daje narodu voditelje, pesnike in pisatelje, ki preživlja s sadovi svojega trudapolnega dela milijone in milijone ljudi, je častno in ponosno. Zavedati se svojega porekla, ki je moral skozi stoletja tlačaniti gospodi, ki ima svojega z razbeljeno krono kronanega kralja, se pravi, biti sin mučeniškega stanu. In vsak mučenik je vreden spoštovanja in mora biti spoštovan od vseh, najbolj pa od onih, ki iz njega izhajajo.

Kmetska mladina bodi zavedna, bodi ponosna, vedno in povsod povdarjaj, da si kmetske matere otrok. Ne sramuj se tega! S svojo stanovsko zavednostjo boš zlomila ošabnost meščana, ki gleda na tebe zviška, marsikatera želja bo prešla v upoštevanje zahtevo.

Ko govoriš o sebi, ne govori z omalovaževanjem. Ne preklinjaj kmetskega stanu! Kot bodoči gospodar kmetije si svoboden in neodvisen in sam odločaš v svojem gospodarstvu.

Sprehajati se po svojih njivah, zelenih travnikih, senožitih, gozdovih, z občutkom svobode in lastnine, je tudi kmetu dovoljeno!

In kdo še more trditi, da kmetski stan ni najlepši, tudi pri vsem boleznem in težkem trpljenju? Vlado Kreft.

★

Uspela prireditve mladine

Tomišelj pod Krimom. Preteklo nedeljo je naše »Društvo kmetskih fantov in deklet« priredilo igro: »Oče«, ki je bila zelo dobro obiskana in to še posebno radi tovariške zavednosti naših dveh sosednih društev na Igu in v Iški vasi. Igra je sama po sebi izpadla zelo dobro, če upoštevamo dejstvo, da je večina naših igralcev in igralk stopila prvič na oderske deske. Pred samo igro je nastopil recitacijski zbor fantov in deklet z recitacijo: »Noč«, ki je tudi zelo dobro uspela, kajti to je prvi poizkus te vrste gledališke umetnosti v našem kraju.

Po končani prireditvi so se zbrala vsa tri društva pri Peršinu, kjer je prvi povzel besedo naš domači učitelj tov. Ivan Škafar; za njim pa šolski upravitelj iz Iga tov. Vovk, ki sta s prepričevalnimi besedami vzpodbujala kmetsko mladino k nadaljevanju započete sicer težkega dela: dvig našega kmetskega naroda.

Naše društvo »Pod Krimom« v Tomišlju je še zelo mlado, toda kljub temu ima že v sebi živo silo vztrajnosti po dvigu in razmahu. Nekateri, ki niso naših misli, so nas poprej, pred ustanovitvijo vedno pozivali, naj ustanovimo svoje društvo, da se bomo potem »dajali«. Naš odgovor pa je: Ne ustrašimo se boja, ne bojimo se žrtev, ki so brezpogojno potrebne pri vsakem novem idejnem gibanju in zato tudi pri našem; saj to je vendar gonilna sila v življenju in v boju v njem za obstanek kakor posameznikov tako tudi največjih skupin. —ič.

★

Kmetska mladina v Logaškem okraju

Nova vas. Dolgo časa smo se v naši okolici pripravljali na ustanovitev kmetsko-mladinske organizacije. Ko pa je stvar dozorela smo to tudi pokazali javno na večjih sestankih. V nedeljo 20. t. m. se je vršil ustanovni sestanek Društva kmetskih fantov in deklet za Novo vas in okolico. Številni kmetski fantje so napolnili šolsko dvorano, da je bilo res prav veselo pogledati to mlado kmetsko množico, 52 po številu. Iz obrazov se jim je videlo, da vzamejo take sestanke s polno resnostjo in da so odločni

delati za svojo organizacijo. Sestanek je otvoril tov. Jože Zabukovec in je pozdravil vse navzoče, predvsem pa tovariša Ivana Kronovška in naglasil pomen današnjega sestanka. Nato je povzel besedo predsednik Zveze tov. Kronovšek in razpravljaj o pomenu Društva kmetskih fantov in deklet, v vzgojnem, izobraževalnem in organizatoričnem smislu. Predvsem je naglašal, da je popolnoma od kmetske mladine odvisno kakšna bo sedanja kmetska generacija oziroma njena bodočnost. Bodoče Društvo kmetskih fantov in deklet naj nudi svojim članom vse to kar potrebujejo oziroma kar od njih sedanji čas zahteva. Če bodo delovali v tem smislu, so lahko prepričani, da bo njih trud bogato poplačan. Govornika so nagradili fantje z velikim odobravanjem. — Po soglasnem dogovoru so si izvolili pripravljalni odbor, ki ga tvorijo sledeči tovariši: Jože Zabukovec, predsednik, Nova vas; Franc Avžlahar, podpredsednik, Topol; Ivo Lenarčič, tajnik, Nova vas; Ivan Škrabec, blagajnik, Vel. Bloke; odborniki: Jernej Benčina, Studeneč; Ivan Korošec, Hudi vrh; Jože Šraj, Metulje; Jože Ponikvar, Vel. Bloke; Jože Marolt, Nova vas; nadzornika: Franc Gradišar, Fara; Franc Marolt, Vel. Bloke. — Navzoč je bil tudi domači učitelj tovariš Venceslav Winkler, ki je obljubil novemu društvu vso svojo podporo. Iz Sv. Duha je prispel tudi tamošnji učitelj tov. Vrtačnik, ki bo istotako v svojem kraju pomagal osnovati »Društvo kmetskih fantov in deklet«. Saj so pa tudi takšni učitelji, ki delajo s kmetskim narodom, zelo priljubljeni, kar v polni meri tudi zaslužijo. Vsi fantje so bili s sestankom izredno zadovoljni in so se razšli s trdno voljo, da bodo svoji organizaciji posvetili vse svoje sile in zmožnosti. X.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Velika rudarska nesreča v Hrastniku

Ob zaključku lista smo prejeli vest o grozni rudarski nesreči v Hrastniku, ki je v tamošnjem rudniku enake ne pomnijo od obstanka rudnika.

Kot običajno, so v torek izvažali premog iz jame Ojster z motornim vozilom, ki vozi 30 do 40 vozičkov premoga. Nenadoma pa se je bencinski stroj vnel. Ogenj, ki je nastal v rovu in zavzel obsežne oblike, je vžgal jamsko tramovje in premog. Ogenj in plini so odrezali pot v rovu nahajajočim se rudarjem. Strupeni plini, ki so nastajali, so pričeli omamljati rudarje; pomoč pa je bila zelo otežkočena vsled ognja. V ognju in plinih je izgubilo življenje šest rudarjev, kar je ne le v Hrastniku, marveč po vsej domovini bolešno odjeknilo.

Planinka čaj

Bahovec olajša in preprečuje nadloge staranja, ker daje žilam prožnost, razredča kri, preprečuje poapnenje žil, pospešuje cirkulacijo krvi in ohrani do visoke starosti nezmanjšano delovno sposobnost. — Zavitek Din 20 — v apotekah.

Več kakor 1000 Vas je še

takih naročnikov, ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali list brez presledka skozi celo leto, v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti!

Poslali smo Vam tudi pismene opomine s položnicami,

pa ste jih na tiho prezrli. Vemo, da dela naročnina nekaterim gospodarsko šibkejšim, kljub temu, da je nizka, resnične težave. Ste pa med temi tudi taki, ki iz pozabljivosti ali pa namenoma nečete pravočasno plačati naročnine.

Da ne bo brezpotrebne pisarjenja in stroškov za opomine,

prosimo vse prizadete, da vsaj tekom meseca decembra poravnate svojo zamujeno naročnino, ki znaša za celo leto samo 30 dinarjev.

Uprava.

Novice

Obnova slavonskih gozdov. Bogastvo Slavonije so zlasti njeni ogromni gozdovi, ki pa so jih v zadnjih letih že precej skrčili. Zaradi tega se je zdaj v osješki okolici začela živahna delavnost med prizadetimi ljudmi, da se čimprej in čim uspešneje prične z obnovo tamkajšnjih gozdov. Mnoge zemljiške zajednice so že pristopile k tej akciji in je do sedaj posejanih že 100.000 juter zemlje z mladimi akacijami. Na nekaterih krajih so začeli saditi hrastov žir.

Dve hudi nesreči v gozdu. Posestnik Anton Nose iz Kopolj pri Kočevju je odšel z domačimi v gozd po steljo. Ko so jo spravljali domov, so imeli veliko brigo, da spravijo voz po visečih in nerodnih kolovozih naprej. Prepeljali so že precej daleč, skoro do obronka gozda, ko se je voz nenadno nagnil in prevrnil. Pokopal je pod seboj 34-letnega Antona Nosea. Težki voz je zlomil Nosea obe roki in mu povzročil še druge zunanje in hude notranje poškodbe. — Prav slično nesrečo je doživel posestnik Martin Kopač z Dobravevega, na katerega se je istotako zvrnil v gozdu voz, naložen s steljo, in ga pokopal pod seboj. Kopač je dobil v prvi vrsti notranje poškodbe. Oba ponesrečenca se zdravita v ljubljanski bolnici.

Znižanje selitvenih stroškov državnim uradnikom. Finančni minister je izdal uredbo o znižanju selitvenih stroškov državnim uradnikom.

Davek za pomoč brezposelnim. Mesto Senta se silno trudi, da bi pozimi moglo prehraniti svoje brezposelne, katerih je v Senti zelo veliko. Da bi bila pomoč brezposelnim čimbolj zagotovljena in tem večja, je mestni zastop v nedeljo soglasno sklenil z novim davkom obdavčiti vse meščane. Dohodki iz te nove davščine pojdejo le za podporo brezposelnim.

Sumljivi požari. V okraju Križevci v Savski banovini so se v zadnjem času zelo množili požari. Večinoma pogorevajo objekti, ki niso zavarovani, zaradi česar se domneva, da so požari podtaknjeni iz hudobnosti ali maščevanja. Tako je v zadnjih dneh pogorelo v Vrbovcu več gospodarskih poslopij, predvčerajšnjim pa hiša in hlev seljaka Gjura Benčeca. Živina je bila sicer rešena, hlev, krma in gospodarski stroji pa so bili uničeni. Zavarovano ni bilo ničesar. Orožništvo vodi strogo preiskavo.

Žrtve napadalca. V Stojnem selu v občini Sv. Florjanu pri Rogatcu je neki moški v pretepu napadel 21-letnega dninarja Franca Stiplovška s Stojnega vrha z nožem in mu prizadejal več ran po raznih delih telesa. Stiplovšek se zdravi v celjski bolnišnici.

Schichtov Radion pere sam!

Važno opozorilo agrarnim interesentom

Za vsakega posameznika in za vsak narod je najbolj važno vprašanje vsakdanjega kruha, t. j. vprašanje zemlje, iz katere pridobivamo svoj živež. Narodi, ki tega vprašanja niso mogli zadovoljivo rešiti, so propadli, držali pa so se oni, ki so znali za vse svoje člane preskrbeti potrebnimi živeži.

Tudi za našo ožjo domovino je postalo to vprašanje nadvse važno, prvič iz gospodarskih (socialnih), poleg tega pa še iz narodnih ozirov, ker je ogromna večina zemlje, ki prihaja pri nas za agrarno reformo v posest, last tujcev in ker se nahaja velik del teh posestev ob državni meji, kjer mora prevladovati naš domači, a ne tujerodni živelj.

Agrarna reforma, za katero smo se tako dolgo borili, se bliža svoji končni likvidaciji. Vlada — ministrstvo — je že določila, koliko gozdov pride od vsakega veleposestnika pri nas pod agrarno reformo. Na tem odloku vlade ne more nihče nič izpreminjati. Komisije, ki jim je bila poverjena naloga, da uredijo agrarno reformo pri nas, imajo samo nalog, da pregledajo in določijo posamezne parcele, ki pridejo pod agrarno reformo, ne smejo pa na količini nič izpreminjati. Te naloge komisije nimajo, ker je površino gozdov za agrarno reformo določilo že ministrstvo.

Kljub tej jasnosti položaja pa vseeno ni izključeno, da ne bi veleposestniki poskušali doseči znižanja za agrarno reformo že od vlade določene površine gozdov. Če bi se to zgodilo, bi bilo to najhujše izigravanje vlade in izigravanje agrarne reforme sploh. Zato moramo že sedaj proti vsem takim nakanam najodločneje protestirati.

Za agrarno reformo od vlade odmerjeni in odločeni gozdovi danes po zakonu niso več last veleposestnikov in tudi ne last komisij, ampak so načelno last občin. Zato resno dvomimo, da bi se upal kdo poskušati nastopiti javno ali tajno proti tej pravici, ker gre tu ne samo za važno narodno socialno vprašanje, ampak tudi za političen interes narodne države, ki ne sme in ne more dopustiti, da bi se z njim kakorkoli mešetarilo!

Mi bomo zadnji del borbe za zemljo, ki mora postati last naših kmetov, zasledovali z vso čuječnostjo in bomo brez vsakega ozira nastopili z vso odločnostjo proti ljudem, ki bi se drznili z besedo »vse za narod« zastopati interese tujerodnega veleposestnika. V tem oziru ne poznamo in ne bomo poznali nobenega slepomišljenja!

Milan Mravlje, nar. poslanec.

Zborovanje agrarnih interesentov

V nedeljo 4. dec. t. l. se bo vršilo ob 10. uri dop. v dvorani Delavske Zbornice važno zborovanje agrarnih interesentov, na katerem bodo govorili o vprašanju agrarne reforme in o vprašanju razlaščenih gozdov na veleposestvih g. Albin Prepeluh, podpredsednik Zveze agrar. inter., dr. Janže Novak in narodni poslanec Milan Mravlje.

Vabijo se vsi agrarni interesenti, vsi člani pašniških in gozdnih zadrug, da se v čim večjem številu udeležijo zborovanja.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov.

Zapoge. Društvo kmet. fantov in deklet Zapoge priredi na predvečer sv. Nikolaja ob 7. uri zvečer pri Hočevanju »Miklavžev večer«. Prijatelji miklavževega spomina in našega pokreta, predvsem pa matere z otroci z domače in okoliških vasi najvljudneje vabljeni.

Tragična smrt. V Vurberku pri Ptujju je te dni tamkajšnji posestnik Ivani Kokolovi na cementnih tleh spodrsnilo tako nesrečno, da se ji je zlomila hrbtenica. Prepeljali so jo v ptujsko bolnišnico, kjer je umrla za hudimi poškodbami.

Naši izseljenci. Prosvetni minister je izdal odlok, da se morajo ob priliki izseljeniškega tedna, ki se bo praznoval v vsej naši državi od 27. t. m. do 3. decembra, vršiti predavanja o naših izseljencih v vseh ljudskih in srednjih šolah.

Dve viničariji sta zgoreli. V nedeljo 20. t. m. zvečer je bil na Globokem vrhu večji požar. Zgoreli sta dve viničariji, in sicer last posestnika Franca Trstenjaka s Kraplja in kovača Goloba s Stročje vasi. Obe hiši, ki sta stali tesno druga poleg druge, sta bili leseni in kriti s slamo. Vzrok požara ni znan. Hiši sta bili zavarovani za manjša zneska.

Prijet pohujševalce mladine. Mariborska policija je aretirala 40-letnega brivskega pomočnika Rudolfa L., ki je že dolgo časa ustavljal na cestah in ulicah mlajše dečke in jih izvajal pod različnimi pretvezami v svoje stanovanje. Po zaslišanju je policija moža izročila sodišču.

Stiskalnica je zgorela. Te dni je ponoči nastal požar v Jasterniku pri Štatenbergu. Zgorela je do tal majhna zgradba s stiskalnico posestnika in župana Jožefa Dreva iz Kočne. Razen lepe stiskalnice je zgorelo tudi vse drugo, kar je bilo v zgradbi: vinogradniško orodje, škropilnica, kadi in drugo ter znaša po sodbi oškodovanca škoda 20.000 Din. Zgradbica je bila lesena in krita z opeko. Plamen jo je objel tako naglo, da ni bilo mogoče v temni noči ničesar rešiti.

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazuje, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz Josefova« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah in specerijskih trgovinah.

Preprečeno tihotapstvo živine. Kljub najstrožji zabrani in veliki čuječnosti naše obmejne straže noče ponehati tihotapstvo na avstrijski meji. Za minimalne dobičke tvegajo nekateri vse, tudi življenje. Tako so pred dnevi skušali neznan tihotapci spraviti na avstrijsko ozemlje nekaj živine. Poslužili so se skrivnih steza in noči, toda kljub temu so jih opazili čuječi stražarji naše meje. Na poziv, da obstanejo, so se pognali v beg in izginiti brez sledu, živino pa so prepustili usodi. Obmejna straža je živino odgnala v Rogaševce, kjer je bila prodana za prav lepo ceno. Tako so zaslepljenci prišli ob živino in so še lahko hvaležni, da so odnesli zdravo kožo.

Vse kradejo. Posesnikoma Ferdinandu Šoba iz Sesteržev, občina Majšperk, in Jurju Čebe iz Loke, občina Sv. Janž na Dravskem polju, so neznani uzmoviči posekali v gozdu precej hrastovega in bukovega drevja ter najlepše jelke. Škoda je znatna. Uvedena je preiskava. — Iz trafike Pavla Beraniča v Apačah, občina Sv. Lovrenc na Dravskem polju, je odnesel neki zlikovec precejšnjo vsoto denarja. Prilika za tatvino se mu je nudila, ko slučajno nikogar ni bilo v trafiki. Orožništvo je tatu na sledu.

Svojo kravico je našel. Pred kakimi 14 dnevi je bila posetniku Beraniču v Dobrovcih pri Mariboru iz hleva ponoči ukradena lepa krava. Posesnik je tatvino prijavil orožnikom, obenem je pa tudi še sam zahajal na živinske sejme, če ne bi morda le nekje izsledil svoje živali. Iskarije se mu je predvčerajšnjim obneslo. Na mariborskem živinskem sejmju je zagledal svojo kravo v trenutku, ko jo je prodal neki trgovec iz Hajdine nekemu posesniku iz Brezna. V kupčijo je seveda posegla oblast, ki bo zadevo razčistila. Krava je bila vrnjena pravemu lastniku, ki jo je vesel odgnal domov.

Dedščina za zgradbo gledališča. Ključavničar v Topoli Matija Pavlovič in njegova žena Milena sta v svoji oporoki zapustila vse svoje premoženje tamkajšnjemu pevskemu društvu »Kralj Petar Osvoboditelj« z določilom, da se na stroške zapuščine zgradi gledališče v Topoli.

Specialist za kirurgijo

dr. Černič Mirko

šef kir. odd. dr. bolnice

ordinira od 14. do 16. ure (razen nedelj in praznikov)

v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 10/II.

Telefon 29-42.

Zdravilni aparati: višinsko sonce, diatermija, tonisator, žarnica »Halax«, enterocleaner, »Radium-emanator«.

Vesti iz sveta

Mrtve ptice v Krkonoših. Sredi minulega tedna so našli na grebenih Krkonošev na stotine mrtvih ptic, prvih žrtev letošnje zime. Revice so začle na poletu najprej v leden dež, potem pa v vihar. Premočene, kakor so bile, so nekaj časa prezebale, slednjič pa so onemogle popadale na zemljo. Med pticami so našli celo divje race, ki sicer redkokdaj priletijo v te kraje ali letijo preko njih.

Otroci umirajo. Bolgarski listi poročajo, da vlada v bolgarskih okrajih ob grški meji strašna lakota in da je nad 20.000 otrok v nevarnosti, da bodo umrli vsled gladi. Listi apelirajo na odločilne činitele, naj priskočijo na pomoč.

Krave za lepilo. Na Danskem so zadnje čase porabili 25.000 pitanih krav za lepilo in svinjsko krmo. Cena na mesnih trgih je namreč tako nizko padla, da se mesarjem bolj rentira, če obrnejo klavno živino v industrijalne svrhe. Tudi tu ironija časa!

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Frane-Jožefova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Uvedbe mere v Turčiji. S prvim januarjem 1933. leta bodo Turki opustili dosedanje težinsko merilno enoto oko (približno 1280 gramov) pa sprejeli po vseh pokrajinah države evropski metriski sistem za merjenje dolžine, prostornine in teže. V ta namen so že zdaj naročili primerno množino novih uteži in metrov oz. tehtnic.

27 mrtvih radi krave. Kakor znano, smatrajo Indijci budistične vere kravo za sveto žival, zato oni krav ne pobijajo in sploh ne uživajo govedine. Krave se pri njih svobodno sprehajajo po ulicah, ne da bi se jih kdo dotaknil. Medtem mohamedanski Indijci zelo čislajo govedino in dostikrat ukradejo budistom kako kravo, da jo skrivaj zakoljejo, kar privede do maščevanja. V Budhaladi so budisti radi ene krave ubili 11 muslimanov, v nekem drugem selu pa iz istega vzroka 16 oseb.

Zvišanje plač v Rusiji. Radi uvedbe svobodne trgovine z živili so se ista zadnji čas precej podražila. Vsled tega je sovjetska vlada odredila, da se imajo s 1. januarjem delavske in namoščenske plače zvišati za 12 odstotkov.

**Zavarovalne police bivše
Vzajemne pomoči**
v likvidaciji sprejema v svrhu nadaljnega zavarovanja
za dote in posmrtnine

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 7
Pišite takoj za pojasnilo. Za odgovor priložite znamko

Treznost pri ameriških volitvah. Preiskovalni odbor za ameriške prezidentske volitve je začel zbirati pritožbe o nerednostih pri volilnem postopanju. Iz države Pennsylvanije se je javilo 12 prič, ki zatrjujejo, da je bil predsednik odtotne volilne komisije na dan volitev pijan kakor kanon. Za štetje petih glasovnic je porabil baje 35 minut časa, nato pa je zaspal.

Huda nesreča v varšavski cerkvi. V varšavski cerkvi Sv. Križa, ki je ena največjih v mestu in stoji ob glavni prometni cesti, so se med službo božjo vdrla v prezbiterij kamnita tla. 12 oseb je padlo v štiri metre globoko grobnico, pri čemer so dobile hude poškodbe. V cerkvi je nastala panika in se je le energičnemu posredovanju duhovnika posrečilo preprečiti večjo katastrofo.

Če se oženi nočni stražar... V Winkenhagenu se je oženil nočni stražar. To priliko so izrabili tatovi za vlome. Vdrli so v mnoge prodajalne in zasebna stanovanja ter nakradli toliko, da so komaj zmogli odnesti plen. V vsem je bilo usodno noč izvršenih devet vlomov. Ko je prišel nočni stražar naslednji dan v službo, so mu odpovedali z motivacijo, da občina ne more imeti v službi oženjenega nočnega stražarja, ki ga zakonske dolžnosti zadržujejo doma, medtem pa se v njegovem okolišu krade.

Umetno zobovje pogoltnil. Zdaj, ko je predsedniški volilni boj v Ameriki zaključen, priobčujejo listi vsakovrstne podrobnosti o volilnih dogodkih. Neki list poroča med drugim, da je neki govornik, ki je vneto agitiral za Roosevelta, med svojim govorom nenadoma obstal in začel nemo loviti zrak. Nekaj časa so poslušalci menili, da se govornik šali, šele pozneje so pristopili k njemu znanci in ugotovili, da je med govorom po nesreči pogoltnil svoje umetno zobovje.

Stavka natakarkjev v Berlinu. V Berlinu se je pričela delna stavka natakarkjev. V splošnem sodijo, da bodo do večera proglasili splošno stavko. Prvi so pričeli stavkati organizirani komunistični natakarkji.

Vrtnarska šola v Zagrebu. Kakor javljajo hrvatski listi, se v Zagrebu snuje višja vrtnarska šola.

Nemška knjižna produkcija nazaduje. V »Nemški narodni bibliografiji«, ki jo izdaja »Deutsche Bücherei«, stoji ugotovitev, da je izšlo na Nemškem letos od januarja do oktobra 29.804 novih izdaj, medtem ko jih je bilo lansko leto v istem razdobju 31.106. To pomeni, da je knjižna proizvodnja Nemčije padla za 4:1 od sto.

Poset albanskih gospodarstvenikov. Skupina 30 uglednih predstavnikov albanskega gospodarstva namerava posetiti Jugoslavijo in obiskati vse večje gospodarske centre. Inicijativo za ekskurzijo je dal bivši albanski minister in večkratni delegat Albanije na raznih mednarodnih konferencah Mehmed Koniči.

Pivo za božič v Ameriki. Vse kaže na to, da bo letos o božiču v Ameriki dovoljeno točiti pivo. Vodja »mokrih« republikancev Briten je o tem razpravljal s Hooverom, ki se baje ne bo poslužil pravice veta, kadar pride vprašanje na dnevni red. Vendar bo za pivo določena najvišja alkoholna mera, in sicer 3:46 odst.

Nesreča italijanskega tovornega avtomobila. Pri Furbari v Italiji se je v nedeljo prevrnil avtobus, s katerim se je vozilo 52 mladih fašistov. Avtobus je hotel čez tračnice, vozil pa je tako zlagoma, da ga je zgrabila lokomotiva. Pri tem je bilo 11 ljudi usmrčenih in nekaj hudo ranjenih.

Dopisi

Šenčur. Tukajšnja mlekarica je sklenila za vse krave poštom živinozdravniškega pregleda ugotoviti tuberkuloznost. Te bolezni sicer ne bo, vendar hočemo tudi jamčiti za naše itak znano zdravo mleko. G. živinozdravnik Bedenk je imel lepo in poljudno tozadevno predavanje. Protituberkulozna liga je poslala g. Dr. Bežeka, ki nam je v nabiti šolski sobi predaval o ljudski higijeni in jetiki. Hvaležne so bile za ta pouk naše žene-matere. Na ta način so prišli naši možje in žene z dvemi strokovnimi predavanji na svoj račun. Za vso inicijativnost se zahvaljujemo g. župniku Iv. Pibru.

V seji občinskega odbora 20. t. m. je bil enoglasno izvoljen častnim občanom naš rojak g. Janko Barle, župnik v Ljubljani. Z izvolitvijo je občinski odbor in z njim vred vsa občina dala izraz neomajene zvestobe možu grude za njegovo nesebično in požrtvovalno delovanje v blagor kralju in države. Njegova nesebičnost in dobro srce zasluži to javno priznanje in zato je občinski odbor sledil želji njegovih rojakov.

Vsem odrom. Naše odre bo spričo splošnega pomanjkanja dobrih domačih odrskih del gotovo veselo presenetila vest, da se je zadnje dni pojavila na našem književnem trgu nova, dobra izvirna slovenska komedija z naslovom »Voda« (spisal Vombergar Jože). Na satirično-humorističen način obravnava gotovo za vsako drugo našo občino važno vprašanje vodovoda in vsebuje poleg obilega humorja mnogo jedkih nauk. Snov je povzeta iz kmetijskega življenja. Knjiga se dobi v vseh večjih knjigarnah. — V kratkem izide novo odrsko delo istega avtorja »Vrnitev«. —

SEJMI

4. decembra: Krško, Šmarje pri Celju, Gomilsko.
5. decembra: Dobropolje, Martinja vas.
6. decembra: Brezovica, Žužemberk, Borovnica, Boh. Bistrica, Dobrna, Luče, Cmurek, Sevnica ob Savi, Dolnja Lendava.
7. decembra: Jesenice.
8. decembra: Turnišče.
9. decembra: Mokronog, Sv. Lovrenc v Prežini, Dobova, Buče.
10. decembra: Št. Jurij ob j. žel.

Gospodarstvo

Sekanje božičnih drevesc

Banska uprava je izdala naredbo glede sekanja in prodajanja božičnih drevesc. Naredba določa:

1. V nedozvoljenih gozdovih je prepovedano sekanje mladih iglastih dreves za božična drevesca, ako bi se s tem ogrožal razvoj ali obstoj teh gozdov.

Za božična drevesca se smejo sekati in prodajati v prebiralni sečnji samo drevesa, ki se dajo izločiti iz čistjenja in redčenja gozdnih sestojev. Gole sečnje mladih sestojev na 0-2 ha celokupne ploskve na istem posestvu se smejo izvrševati ob upoštevanju § 75. zakona o gozdih le po poprejšnji prijavi občnemu upravnemu oblastvu I. stopnje.

Oni posestniki, ki so dolžni imeti gospodarski načrt, javijo pridobivanje božičnih drevesc s predpisanim jim predlogom za »sečnjo« oziroma za »gojo gozdac«.

2. Kdor prodaja ali prevaža božična drevesca, mora dokazati njih izvor s potrdilom županstva one občine, v katere območju so bila drevesca posekana. To potrdilo, ki ga izda županstvo po predpisnem vzorcu, mora imeti oseba, ki prodaja ali prevaža božična drevesca pri prevozu ali prodaji vedno pri sebi ter ga mora pokazati na zahtevo gozdarskih, javno-varnostnih, dohodarstvenih in tržno nadzorstvenih organov.

3. Županstvo mora na potrdilu zabeležiti kolikor mogoče točno množino dreves, ki se izsekajo, dan, do kdaj velja potrdilo za izvoz iz občine, in trg, kamor so drevesa namenjena.

4. Ako županstvo upravičeno dvomi o izvoru dreves, ne sme izdati potrdila ter mora zadevo nemudoma prijaviti sreskemu načelstvu in pristojni orožniški postaji.

Božična drevesca, ki se prevažajo ali prodajajo brez predpisane potrdila ter obstoji o njih upravičen sum, da so sumljivega izvora, se zaplenijo.

O tem se mora takoj obvestiti sresko načelstvo in pristojna orožniška postaja. V mestih z lastnim statutom naj se takoj ukrene, kar je potrebno za uvedbo kazenskega postopanja.

Osebe, ki prenašajo oziroma prevažajo posamezna božična drevesca od mesta prodaje do stanovanja, niso dolžne imeti potrdila o izvoru.

5. Če se komu izda potrdilo za množino nad 300 drevesc oziroma več, četudi zaporednih potrdil, in presega vsota vseh drevesc število 300, mora županstvo to takoj sporočiti pristojnemu sreskemu načelstvu; o potrdilih, izdanih za množino pod 300 drevesc, naj županstvo predloži najkasneje do 31. januarja vsakega leta seznam pristojnemu sreskemu načelstvu z navedbo, kdo je sekal, kje, koliko in kam so bila drevesca namenjena.

6. Ako se potrdilo ne uporabi v njem navedenem veljavnem roku, se sme izdati za ista drevesca novo le tedaj, če se staro potrdilo vrne. Če se staro ne vrne, se izda potrdilo, kakor bi šlo za novo množino drevesc.

7. Prestopki te naredbe se kaznujejo, kolikor ne veljajo za nje predpisi kazenskega zakona, po predpisih § 166. zakona o gozdih.

Razveljavijo se vse dosedanje na sekanje in prodajanje božičnih drevesc nanašajoče se naredbe. V potrdilu, ki ga izda županstvo prosilec, da sme sekati in prodajati božična drevesca, potrdi županstvo, da je dotični iz tega in tega kraja posekal v lastnem gozdu ali pa kupil v gozdu tega in tega kraja toliko in toliko božičnih drevesc. Navesti je tudi treba, ali se izvozijo drevesca na vozu, avtomobilu in železnici in do kdaj velja potrdilo.

Delo za napredek našega vinogradništva

V ponedeljek dne 21. novembra 1932 se je vršilo v restavraciji Narodnega doma v Ptuj dvojno zborovanje naših vinogradnikov. Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru je v smislu sklepa občnega zbora pozvalo vse trsničarje Dravske banovine, ki imajo dovoljenje od kmetijskega ministrstva za trsničarski obrat, na ustanovni zbor trsničarskega odseka v okrilju Vinarskega društva. Pozivu se je odzvalo veliko število pionirjev našega novodobnega vinogradništva, kot take upravičeno smemo nazvati naše trsničarje, brez katerih vinogradniški obrat v ožjem smislu ni mogoč. Pojavljajo se vprašanja v trsničarstvu, ki enako zanimajo vse trsničarje in ki so vodila do ustanovitve trsničarskega odseka. So to: skupna nabava ameriške podlage in cepičev iz selekcioniranih vinogradov, medsebojno podpiranje pri prodaji trsnega materiala potom centralne evidence istega, stavbe silnic po najmodernejših načrtih, stremenje za tem, da bodo trsničarji delali po naročilih, pri čemer se riziko zmanjša na minimum, izmenjava misli iz trsničarske prakse in tudi končno stremenje za tem, da morajo biti pridelovalni stroški temelj za določevanje cen za trsni material.

Ustanovni zbor trsničarskega odseka je vodil delegat in član glavnega odbora Vinarskega društva Franjo Brumen, trsničar iz Krapja pri Ljutomeru. Predvsem je bil na zboru sprejet statut, ki se glasi:

Pri Vinarskem društvu se v smislu § 7 društvenih pravil osnuje trsničarski odsek. V ta odsek pristopijo vsi privatni trsničarji, ki imajo dovoljenje za izvajanje trsničarskega obrata, izdano od ministrstva za kmetijstvo. Dalje pristopijo vsi upravniki banovinskih trsnic in javni funkcionarji — strokovnjaki te panoge.

Odsekovo upravo tvorijo: Predsednik, tajnik in odbor trsničarskega odseka. Predsednik mora biti član glavnega odbora Vinarskega društva. Volitev v odsek se izvrši na občnem zboru. Posle trsničarskega odseka izvršuje odsekov predsednik in tajnik. Odsekovi sklepi morajo dobiti potrdilo glavnega odbora Vinarskega društva.

Trsničarski odsek ima nalogo: a) ščititi predvsem interese trsničarstva v splošnem, b) delovati za povzdigo našega vinogradništva, c) delati na to, da oblast čimprej zatre vsako pridelovanje direktno rodečih trt, č) da se odpravi vsako šušmarstvo v tej panogi, d) prirejati skupne izlete v napredne vinorodne kraje.

Viri za odsekova sredstva so: članarina, katere višino določa Vinarsko društvo sporazumno s trsničarskim odsekom, dalje prostovoljni prispevki članov odseka ter podpore. Iz teh dohodkov se krijejo odsekovi upravni stroški, predavanja, poučni izleti, itd. Po morebitnem

razpustu trsničarskega odseka pripada vsa imovina tega odseka v korist Vinarskemu društvu za Dravsko banovino v Mariboru.

Za predsednika trsničarskega odseka je bil izvoljen Klotar Bouvier, trsničar v Gornji Radgoni, za tajnika pa Franjo Brumen iz Krapja pri Ljutomeru, poleg teh pa še šest odbornikov iz raznih vinorodnih krajev banovine. Odsekova članarina je bila določena na Din 25.— letno. Odsek je razpravljal in sklepal tudi o drugih perečih stanovskih vprašanjih.

Po končani ustanovitvi trsničarskega odseka je imel istotam glavni odbor Vinarskega društva svojo sejo, kateri so prisostvovali tudi zbrani trsničarji.

Predsednik narodni poslanec Lovro Petovar je uvodoma poročal, da se organizacije gostilničarjev in županske zveze zelo trudijo, da bi dosegli spremembo trošarinskih predpisov na vino. Omenil je tudi, da je z uspehom interveniral glede olajšav pri izvozu vina.

Tajnik Zabavnik je poročal o tekočih zadevah.

Po obširni debati se je ugotovilo, da brez spremembe zakona o taksah (trošarine) ni povziranja občinske trošarine na vino. Vinogradniki vztrajajo na sedanjem stanju (—50 in 150, dežela oziroma mesta). Tudi 5 l oz. 10 l trošarine prosta prodaja vina naj se še nadalje ohrani. V tem pogledu ni potrebna prav nobena sprememba.

Po rešitvi ostalih društvenih vprašanj je predsednik sporočil, da sklicuje Vinarska podružnica Ormož zborovanje vinogradnikov na dne 4. decembra 1932, ki bo ob pol 8. uri v telovadnici meščanske šole v Ormožu, kjer bo prilike dovolj, da se razjasni položaj našega vinogradništva, in je zaključil uspešno sejo glavnega odbora.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.

Mlekarski tečaj

V dneh 16.-in 17. t. m. se je vršil na Smedniku dvodnevni tečaj za mlekarske kontrolorje.

Iz kamniškega in kranjskega sreza se je zbralo 28 mladeničev, ki izvajajo mlečno kontrolo pri živinorejskih društvih v domačih občinah. Na tečaju so sodelovali s teoretičnim in praktičnim poukom ban. živinorejski referent inž. Wenko, srez. kmet. referent Sustič iz Kranja in mlekarski ban. učitelj Pavlica.

Tečaj se je vršil na vzornem posestvu g. Burgarja, kjer je pokazal g. Sustič tudi letos pripravljeni umetni travnik. Uspeh takih tečajev je neprecenljive vrednosti za odgojo naših kmečkih pionirjev na živinorejsko-mlekarskem polju. Zeleti bi bilo, da se poživijo živinorejske organizacije tudi v radovljiškem srezu, ki so bile osnovane že pred leti!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Račun pošt. hranil št. 14.257
Brzjavlj.: „KMETSKI DOM“
Telefon št. 28-47

VLOGE na knjižice in tekoči račun
se obrestujejo po 5 1/2%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rento

Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja.
POSJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

Oklic za kmete iz Dolenjske!

Da Vam prihranim potne stroške in zamudo časa, sem vpeljal nov način prodaje oblačilnega blaga: Ako nimate v Vaši bližini svojega krojača, izberite pri meni primerno blago in v 3 dneh dobite lepo narejeno obleko po najnižji ceni, enako tudi površnike, hlače in perilo, v kolikor bi ne mogli izbrati v že zgotovljenih oblekah in perilu.

Za ženske in neveste

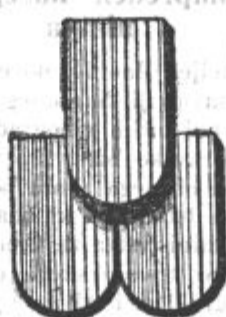
imam vse, kar rabijo za balo, v veliki izbiri in po zelo nizkih cenah. Za zimo imam pripravljeno veliko zalogo vsakovrstnega blaga po ugodnih cenah. Vse, kar rabite za dom in gospodarstvo, dobite v moji trgovini.

Stalno imam na zalogi vse vrste najboljšega domačega usnja po stari ugodni ceni. Kadar se bodele odločili za nakup Vaših potrebščin, ne pozabite priti v

TREBNJE V STAROZNANO LJUDSKO TRGOVINO

Ivan A. Grosek

s mešanim blagom in deželnimi pridelki, kjer je stalna zaloga vse vrste železnine, okovja, pločevin, orodja, šip za okna in kredence, porcelana, vse vrste stekla, svetilk, travers, Trboveljskega cementa, umetnega gnojila, razne železne in pločevinaste emajlne posode itd. Kupcu, kateri kupi nad Din 300.— na enkrat, povrnem denar za železnico.

Cpeko in strešnike

vsch vrst, za zidavo hiš, iz
znanih karlovskega opekarn

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih
cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM« LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

Kupujte domače blago!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon šte.: 20-40, 24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valuf, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeposit i. t. d.

Provandem

Opozorilo prešičerejem!

Znameniti belgijski preparat, znan širom sveta, ki prepreči bolezni pri svinjah in jih zredi za 2-3 mesece poprej. Tovarna tega izvrstnega preparata je v želji, da ga porablajo vsi rejci, vključno krizi sklenila, da ponovno zniža cene. Izkoristite priliko in kupite takoj pri Vašem trgovcu originalno škatljo ca. 880 gramov, ki stane sedaj samo Din 25.—, in hitro se bodele prepričali o istinitosti naših trditev.

GARANCIJA. V slučaju neuspeha vzamemo neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves denar.

Ako ga v Vašem mestu ne dobite, pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino.

Navodilo uporabe se nahaja v našem jeziku v vsaki škatlji.

Generalni zastopnik za Dravsko banovino

JOSIP JUNC, Ljubljana

Vrtača št. 4.

E K O N O M

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA
V LJUBLJANI

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Vse vrste
zobotrebcev

kupujem po najvišjih
cenah

M. Pakič

Ljubljana, Sv. Petra nasip 27
(za vodo)

**Oglašujte
v
Kmetiskem
listu!**

Delo

v sedanjih težkih časih najde vsakdo še najbolj z uredbo domačega pletilstva v hiši. Mi dajemo vsakomur stalno delo, ker mu izvršeno pletenino odjemljamo, prejo dobavimo in delo plačujemo, kar izričuje mnogo zahval. — Če hočete delati in zaslužiti, obrnite se, prosim, zaupno za brezplačne prospekte na tvrdko — Domača pletarska industrija, Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 2. oddlek 34.

Posojila, brezobrestna

za odkup zemljiško-knjižnega dolga, nakup posestva in zidavo hiš podeljuje:

„Zadruga“

LJUBLJANA
Poštni predal 307.
Išče zastopnike!

Fige, laško brinje in orehova jedca

nudi najceneje

Sever & Komp., Ljubljana

VSAK

zaveden kmet
bi moral
čitati naš
list!

Priporočam in nudim svoje
mlevske izdelke
po najnižjih cenah.

Sprejemam tudi domačo pšenico
v mletev in zamenjavo.

Valični mlin FRAN JUVAN

Srednje Gameljane, p. Št. Vid nad Ljubljano

K d o r o g l a š u i e — t a n a p r e d u j e !

Urednik: Janko Vičič. — Izdaja za konzorcij Ivan Pigan — tiska tiskarna Merkur (predstavnik tiskarne: O. Michalek), Ljubljana.